

STROBISTFOTOGRAFIE zit in de lift

Strobists en strobistfotografie zijn twee termen die je de laatste jaren vaker tegenkomt in fototijdschriften, op beurzen, in vakliteratuur en op internetfora. Misschien heb je zelfs collega-fotografen er al over horen praten? Misschien heb je reeds foto's gezien die met deze techniek zijn gemaakt? Maar wat is dat nu: strobist?

Strobist is eigenlijk een verzamelwoord voor allerlei opnames met flitstechnieken waarbij minstens één flitser wordt gebruikt, ook wel systeemflitser genoemd, die niet op de camera staat maar ernaast. Deze techniek laat toe het licht te plaatsen waar het nodig is en voorkomt problemen zoals rode

ogen of platgeflitse foto's waarbij je onderwerpen aan diepte verliezen door het ontbreken van schaduwen, onderbelichte achtergronden, enz.... De strobist schept een eigen werkelijkheid en manipuleert bewust met flitslicht: gericht hard, verzacht, gekleurd of niet. Het inzetten van twee tegenflitsers en een frontlicht is heel gebruikelijk. Om dat licht beter tot zijn recht te laten komen, wordt de achtergrondhelderheid onderbelicht: geen F11 met 1/125 sec bij zonlicht, maar F22 met 1/250 seconde. Dat is maar liefst drie stops donkerder en de opsteekflitsers staan relatief dichtbij om op vol vermogen de helderheid voor een correcte F22 (2 meter ongeveer) te kunnen leveren.

Wanneer, waar en hoe het allemaal ontstond is niet helemaal duidelijk, misschien kunnen we een gewaagde stelling plaatsen die zegt dat de eerste strobistpioniers rond 1900 reeds fotografeerden met de flitspoederbak los in de hand, terwijl de camera op statief stond. We spreken hier van de tijd toen magnesiumpoeder ontstoken werd om foto's op locatie te belichten!

Waarom is strobist nu zo populair aan het worden? Strobisttechnieken geven je met een kleine investering reeds een enorm aantal extra mogelijkheden om met het licht te gaan spelen. Door het gebruik van lichte statieven, de compacte flitsers met hun ingebouwde elektronica en stroomvoorziening is het plaatsen van een stuurbare lichtbron ongeveer overal mogelijk. Je bouwt als het ware een studio waar je hem nodig hebt. Dit laat toe om zeer dramatische en mooi uitgelichte opnames te maken in een park, gebouw, bos, auto of elders en dit zonder de aanwezigheid van stopcontacten.

Deze technieken worden dan ook voor allerlei doeleinden gebruikt zoals bijvoorbeeld het bijlichten bij macrofotografie waar kleine diafragma's nodig zijn voor de scherptediepte. In natuurfotografie waar korte sluitertijden nodig zijn voor het vastleggen van een snel bewegende vogel, in mode- en modelfotografie buiten de studio, productfotografie van zeer kleine tot grote onderwerpen.

Een strobist werkt, net zoals een fotograaf in de studio, ook steeds in de volledige manuele stand, zowel op zijn foto toestel als de instellingen voor de flitser(s). Dit laat hem toe volledige controle te houden over de balans tussen het (natuurlijk) aanwezige en het kunstmatige flitslicht. Ook het op mekaar afstellen van de kleurtemperatuur behoort tot een regelmatige uitdaging en

© Michel Engelen

gebeurt met behulp van kleurgels.

Enkele merken bieden tegenwoordig de mogelijkheid om flitsers op afstand te sturen met de TTL-techniek: hierdoor kan ook een flitser die los van de camera staat genieten van het TTL-systeem.

Bij TTL gaat de lichtmeting eerst een aantal voorflitsen geven waarmee de camera door de lens (through the lens = TTL) het nodige licht gaat kunnen opmeten en indien nodig de instellingen van flitser en camera kan optimaliseren. Hoe goed deze systemen ook worden, ze kunnen nooit weten wat de fotograaf in gedachten heeft en men beschouwt deze techniek dus niet als

zuivere strobistfotografie. De meeste van deze opstellingen zijn trouwens vrij duur in aanschaf en ook model- of merkgebonden.

Hoe gebeurt de sturing van de flitsers op afstand? Ten eerste worden de flitsers manueel ingesteld op het gewenste vermogen. Dit kan proefondervindelijk gebeuren door naar het digitale voorbeeld te kijken op de camera maar ook kan men hier werken met een externe lichtmeter. Om de flitsers te synchroniseren met het fotoapparaat zijn er diverse mogelijkheden, de optische sturing met behulp van de ingebouwde flits, infraroodsturing, radiosturing of ook via het klassieke sync-kabeltje gebruikt bij studiofotografie.

Bij strobistfotografie kan je dus met een minimuminvestering heel professionele resultaten behalen. Flitsers van verschillende merken kunnen samen in één opstelling gebruikt worden en het gebruik van "oudere" flitsers is hier trouwens zeer populair. Om het licht volledig onder controle te krijgen bestaan er vele hulpmiddelen: snoots, grids, softboxen, foliesetjes, paraplu en andere accessoires.

Een standaard strobistset kan bijvoorbeeld zijn: 1 opzetflitser, 1 lichtstatief 260cm, 1 parapluhouder + witte (shoot-through) of zilveren paraplu en een synchronisatiesysteem om de flitser op afstand te sturen.

Michel Engelen en Peter Nackaerts zijn twee professionele freelance-fotografen die regelmatig gebruik maken van deze strobisttechnieken, dit zowel voor modiefotografie als voor huwelijksreportages. Indien je meer info wenst over deze tak van fotografie of een workshop wenst te volgen kan je hen contacteren via hun gemeenschappelijk instructief project op www.strobista.com.

De strobistenwereld is sterk internetgebonden. David Hobby is de bekendste pionier. Zijn blog en veel informatie kan je vinden op www.strobist.com. Hier tref je ook een aantal instructie-dvd's. Het meest volledige boek is 'The Hot Shoe Diaries' van de Amerikaanse fotograaf Joe McNally: hij beschrijft de werkwijze duidelijk en compleet (Engelstalig). Heel veel succes en plezier met strobistfotografie. (js)

© Peter Nackaerts